

Elevdemokrati på lika villkor

Utforska förutsättningarna för elevrådsarbete

Boråsregionen
Sjuhäradets kommunalförbund

 **VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN**

 NAVET

 BORÅS STAD

 Mark

 **SVENLJUNGA
KOMMUN**

NAVET

Elevdemokrati på lika villkor

Utforska förutsättningarna för elevrådsarbete

Elevrådet ses ofta som elevens främsta möjlighet att påverka i skolan. Hur de möjligheterna ser ut i praktiken skiljer sig dock mycket åt mellan olika skolor. Vissa skolor har en lång tradition av ett engagerat och elevdrivet elevråd medan det på andra ligger tillfälligt (eller permanent) på is.

Följande frågor kan användas för att utforska och jämföra förutsättningarna för elevrådsarbetet på olika skolor i syfte att förbättra dem och främja likvärdigheten. De är framtagna för åk 7-9 men fungerar troligen lika väl för andra stadier. Frågorna passar särskilt väl att använda tillsammans med metoden *Elevrådsnätverk för elevrådsansvariga vuxna*. Frågorna är tänka att användas som diskussionsfrågor och bidrar på det sättet också till ett erfarenhetsutbyte för dem som deltar. Försök identifiera risk- och framgångsfaktorer och sammanställ gärna resultatet, det är bra att kunna återkomma till.

Frågorna har tagits fram inom projektet Ungas delaktighet i Sjuhärad. Projektet pågick under 2023-2024 och syftade till att öka ungas delaktighet i beslutsprocesser och förbättra möjligheterna till en meningsfull fritid. Navet science center drev projektet tillsammans med Borås, Svenljunga och Mark med finansiering från Västra Götalandsregionen och Boråsregionen, Sjuhärads kommunalförbund.

Förutsättningar för elevrådsansvarig vuxen (den person som stöttar/upprätthåller elevrådet)

- Vem är elevrådsansvarig vuxen och varför har just den personen uppdraget, är det den mest engagerade, erfarna eller den med "tid över"?
- Hur mycket tid har den elevrådsansvariga avsatt för elevrådsarbete?
- Har den elevrådsansvariga någon kollega att samarbeta med?
- Hur ser rektorn på elevråd och elevrådsarbete?

Elevrådsmöten

- Hur fungerar elevrådsmötena?
- Hur ofta hålls de och har alla elever från alla klasser möjlighet att delta?
- Vem/vilka är ansvariga för dem?
- I vilka frågor är eleverna engagerade?
- Vem/vilka gör dagordningen och hur får andra tillgång till den?
- Vem/vilka väljer vad som ska finnas på dagordningen?

Klassråd

- Hur fungerar klassråden? Har alla klasser klassråd?
- Hur ofta hålls de? Har alla elever möjlighet att delta?
- Vem/vilka ansvarar för att klassråd sker och vem/vilka håller i dem?
- I vilka frågor är eleverna engagerade?
- Vem/vilka gör dagordningen och hur får andra tillgång till den?
- Vem/Vilka väljer vad som ska finnas på dagordningen?

Andra forum och organisationsfrågor

- Finns det andra råd/forum än elevrådet, för elever att engagera sig i (t.ex. intresseråd, matråd, miljöråd)? Hur ser kopplingen mellan dem och elevrådet ut?
- Vem/vilka bestämmer hur elevrådet organiseras?
- Vilka lokaler används och finns tillgängliga för möten och det löpande arbete? Har eleverna tillträde till lokalerna utan personal?
- Hur ser kopplingen mellan skolledning och elevråd ut?
- Hur får lärare och annan personal på skolan information om elevrådets arbete?
- Är elevrådet med i någon organisation för elevråd (Sveriges elevråd eller Elevernas riksförbund)? Hur fungerar det? Känner eleverna till att organisationerna finns?
- Finns det något utbyte med andra elevråd i kommunen?

Klassrepresentanter

- Vilka är klassrepresentanter och hur väljs de?
- Är eleverna med i elevrådet för att lära eller för att de redan "kan"?
- Hur ofta väljs klassrepresentanterna?
- Vad händer om en klassrepresentant missköter sitt uppdrag?

Elevrådsstyrelse

- Hur väljs styrelsen och vilka/hur många är med?
- Vad har styrelsen för ansvarsområden?
- Styrelsemöten – hur, var, när?

Regler

- Vilka bestämmer reglerna för elevråd och klassråd?
- Vad händer om elever inte följer reglerna eller vill ändra dem?

Utbildning

- Har elevrådet genomgått någon utbildning? Vad blev resultatet av den?
- Vilken utbildning/stöttning får klassrepresentanterna?
- Finns det någon utbildning i elevdemokrati för personalen?

Budget

- Har elevrådet någon budget?
- Har de möjlighet att fatta självständiga beslut som kräver pengar?

Inflytande

- Vilka frågor vill eleverna ha inflytande över?
- Vilka frågor tillåts eleverna ha inflytande över?
- Hur engagerar vi eleverna i elevrådsarbetet och stöttar dem att själva leda arbetet?
- Elevrådet är inte en form som passar alla: vilka andra reella möjligheter till inflytande finns det för elever på skolan?
- Diskutera elevrådsarbetet utifrån *delaktighetstrappan* och placera in elevrådsarbetet och dess olika delar i trappan. Sök "delaktighetsrappa" och välj den version ni tycker passar bäst.
 - Vad hade krävts för att elevrådsarbetet skulle flytta upp ett eller flera steg?